

EU strategi för öar – Sverige med flest öar i världen

Skärgårdsredarna medverkade i Stockholm under Ö-riksdagen. Jag fick ta del av vad som sker i Finland gällande revidering av Ö-lagar samt att man nu skapat ett EU initiativ för att samla information för länder med många öar. Här nedan önskar jag bidra med Skärgårdsredarnas input gällande Sverige, då vi är det land med flest öar i världen och sjöfarten är av stor vikt.

Vidare uppfattade jag att detta EU initiativ gällande öar, kan ligga till grund för kommande finansieringsdelar kopplat till just geografi och kommunikationer som man bör ta hänsyn till, inte minst sjöfart som transportslag.

Det är viktigt att inte bygga bort kajkanter till förmån för bostäder, också viktigt att andra trafikslag kan nå kaj så att vi kan ha ett sömlöst transportsystem där sjöfarten kan ta vid där land slutar.

Politiker tar upp satsning på större ”Core hamnar”- dessa satsningar hjälper inte vårt tonnage med Skärgårdstrafik, som har lägre kajhöjd, och inte får lov att köra i de större hamnarnas områden (olika lagrum), och heller inte kan dra nytta av att ladda el i en utsedd Core-hamn.

Det behövs en utbyggnad i skärgården med bra bryggor och tillgång till laddning. Vidare är vikten tung på Resiliens, alla bränsleslag behövs. Att hybridlösningar är bra och kanske en nödvändighet för att vara stabila och robusta i trafiken, inte minst i orostider är en nödvändighet. Om ett visst bränsle inte går att få fram, kan andra bränsleslag ta vid. Det behöver vara en robust kedja i ett ö-samhälle som Sverige är, vi måste kunna förflytta människor, boskap, tyngre fordon mellan köl och kaj, och kunna fungera både i fred och ofred.

Skärgårdsredarna och behovet av en svensk skärgårdslag

Föreningen Skärgårdsredarna samlar rederier som bedriver passagerar- och godstrafik i Sveriges skärgårdar och kustnära områden, i kanaler och insjöar. Medlemmarna utgör en viktig del av landets transportinfrastruktur och möjliggör dagligen resor för både bofasta, arbetspendlare och besökare. Genom sitt arbete verkar föreningen för rimliga villkor för branschen, ökad förståelse för skärgårdstrafikens betydelse samt långsiktigt hållbara lösningar för framtidens sjötransporter.

Skärgårdstrafiken är i många delar av landet en livsnerv. Den binder samman öar med fastlandet, skapar förutsättningar för företagande och turism och bidrar till levande skärgårdssamhällen. Trots detta saknas i dag en samlad nationell lagstiftning som tar ett helhetsgrepp om skärgårdarnas särskilda förutsättningar.

Vad skulle en skärgårdslag kunna innebära?

En svensk skärgårdslag skulle kunna fungera som ett övergripande ramverk för att säkerställa tillgänglighet, hållbar utveckling och långsiktiga spelregler för verksamheter i skärgården. Lagen skulle erkänna skärgårdarna som områden med särskilda behov – både geografiskt, ekonomiskt och infrastrukturellt.

Centrala delar i en sådan lag skulle kunna vara:

1. Tillgänglighet och transporter

Lagen bör slå fast rätten till fungerande transporter för boende och näringsliv i skärgården. Sjötrafiken behöver erkännas som en del av den samhällsbärande infrastrukturen, i likhet med väg och järnväg. Detta kan innebära tydligare ansvarsfördelning mellan stat, region och kommun samt långsiktiga villkor för upphandling av trafik.

2. Anpassade regelverk

Dagens regelverk är ofta utformade utifrån större fartyg och andra trafikmiljöer. En skärgårdslag skulle kunna skapa ännu bättre utrymme för mer proportionerliga och anpassade regler för mindre passagerarfartyg och båtar utan att tumma på säkerheten. Detta är avgörande för att mindre rederier ska kunna verka och utvecklas.

3. Infrastruktur och investeringar

Hamn- och kajinfrastruktur är en grundförutsättning för fungerande trafik. Lagen skulle kunna tydliggöra ansvar och skapa bättre förutsättningar för investeringar och underhåll, särskilt i mindre orter där resurserna ofta är begränsade. I dagens upphandlade kollektivtrafik till sjöss i finns det alltid krav på miljövänlig drift såsom eldrivna fartyg, vilket förstås är både naturligt och välkommet från rederiernas sida. Dock är det oftast rederiet självt som skall investera i landladdinfrastrukturen, vilket i sig kan ha oöverstigliga kostnader och dessutom skapar stora inlåsnings effekter för vad redaren kan göra med sin investering när avtalstiden gått ut och man förlorar ny upphandling. Här måste regioner och kommuner ta ett mycket större ansvar för att skapa och efterfråga standardiserade lösningar. Det behövs centrala laddstationer även i yttre skärgårdarna, så att det går att hålla en trafik som kan ladda på flera noder och därmed klara längre körsträcka.

4. Hållbar omställning

Klimatomställningen är en central fråga för sjöfarten. En skärgårdslag skulle kunna innehålla stödstrukturer för kombinationer av dels övergång till fossilfria drivmedel, hybridlösningar för resiliens, och ny teknik som effektiviserar sjöfarten. Vi välkomnar riktade stöd, incitament och långsiktiga spelregler som gör investeringar möjliga. Här jobbar branschen själva på ett sk. Hamn- och sjöfartskliv eftersom Klimatklivet inte alls är anpassat till de kostnader som omställning av fartygens framdrivning ger. I stort sett inget rederi når upp till klimatnytta per investerad krona så som Klimatklivet ser ut idag.

5. Näringsliv och levande skärgårdar

Lagen bör också ta hänsyn till skärgårdens bredare näringsliv, där turism, transporter och lokala företag är tätt sammanlänkade. Genom att stärka förutsättningarna för företagande bidrar man samtidigt till levande samhällen året runt.

Branschorganisationen Skärgårdsredarnas roll

Skärgårdsredarna har en viktig roll i att driva dessa frågor framåt. Som branschorganisation samlar föreningen erfarenheter från hela landet och kan därmed bidra med konkret kunskap om hur regelverk och politiska beslut påverkar verkligheten i skärgården.

Genom dialog med beslutsfattare, deltagande i utredningar och ett aktivt påverkansarbete kan Skärgårdsredarna verka för att en framtida skärgårdslag ska bli både relevant och genomförbar.

En strategisk investering i hela Sverige

En svensk skärgårdslag handlar i grunden om mer än bara transporter. Det handlar om att skapa förutsättningar för människor att bo, arbeta och driva företag i skärgården. Det handlar om regional utveckling, beredskap, turism och hållbar tillväxt.

Med rätt förutsättningar kan skärgårdstrafiken fortsätta vara en motor för utveckling – och Skärgårdsredarna kan vara en viktig del i att forma den framtiden.

”Genom skattebefriad el, utbyggd laddinfrastruktur och strategiska bränsleval gör vi skärgårdstrafiken till en robust motor i den gröna sjöfarten”.

”Låt inte Sjöfartsklivet stanna vid kaj- varför glöms den livsviktiga inrikesjöfarten Skärgårdstrafiken?”

”Gör sjöfartens omställning rättvis, robust och resilient!”

Med vänlig hälsning

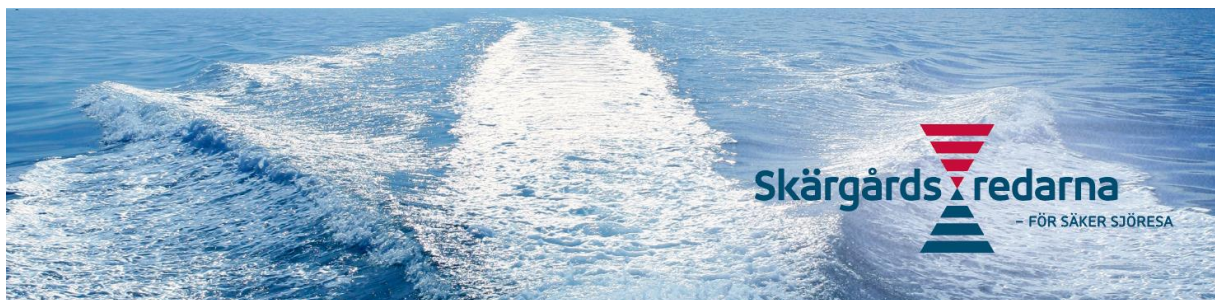
/ Rebecca Dalén
Samordnare

E-post rebecca@skargardsredarna.se

Mobil +46 76 237 28 42

Besöksadress af Pontins väg 6, SE-115 21 Stockholm

www.skargardsredarna.se

SKÄRGÅRDSREDARNA - SVERIGES REDAREFÖRENING FÖR INRIKES SJÖFART